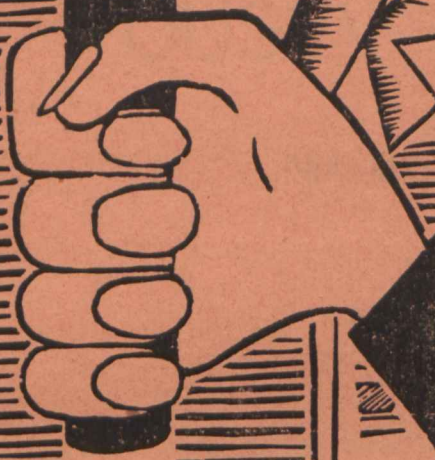

TOUSEN KOIT!

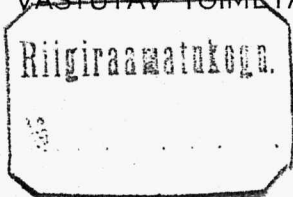
Nr.
8

1937.

TÕUSEV KOIT

NR. 8

VÄLJAANDJA: PÕLTSAMAA TÖÖSTUSKOOLI ÕPILASKOND.
VASTUTAV TOIMETAJA: PEETER VINNAL.

29. mai 1937. a.

Joh. R. Heidmets'a trükk, Põltsamaal.

SISUKORD:

1. Pardijaht.
2. Pika-Juku kevadveste.
3. Optimist ja pessimist.
4. Oma kooli poisse läbi läätsa.
5. Vargad.
6. Kuu kroonika.

Pardijahil.

Madist tundsid kõik ümbruskonna elanikud. Küla viimases sopis, metsaäärses majakeses elas ta ju paarkümmend aastat vana vabaticukoha pidaja Hansu perekonnas, kui oleks temagi üks selle liigetest. Perekonnas, mis koosnes kolmest inimesest, Hansust, tema naisest Anust ja Madisest, kes näis olevat saanud neile kasupojaks, kuigi ta palju noorem ei olnud oma kasuvanemaist.

Nii elasid nad vaikselt päevast päeva; suvel harisid oma kohakese põldu ja tegid oma lehmale ja lammastele mõisa heinamailt heina. Talvel tegi Hans puutööd ja kopitses niisama. Anu jälle ketras külaperenaistele lõnga ja talitas loomi. Madis käis taludes päeviti töös ja aitas ka talu majapidamist. Ta oli veel kirgline jahimees ja käis tihti salaküttimas.

Kesksuvine päike oli juba kaunis kõrgel, kui Madis ärkas lakas heintel. Ta oli lubanud tänaseks Mustasaarele niitma minna ja see tuli tal nüüd kohe meele. Kuid minek oli hiljaks jäänud, sest päike seisis juba pooles taevas ja heinalised ammu tööil.

„Mis sinna nüüd poolikuks päevaks ikka enam minna,“ mõtles Madis. „Mis sa sellest igapäevasest orjamisest ikka saat. Paremini võtame mõne pühapäeva ka sekka. Vaja õhtu-poolikul, kui ilm jahedamaks läheb, minna parte vaatama, saaks ehk üle hulga aja jälle praadi.“

Selle otsusega kobis Madis lakast alla, et otsida süüa ja teha ettevalmistusi jahileminekuks. Anu tuli talle uksele vastu, seasöötmise pang käes ja küsis: „Sa pidid täna ikka Mustasaarele niitma minema. Ma mõtlesin, et sa juba hommikul vara ära läksid, ütlesin Hansulegi, et mitte ei kuulnudki, kui ära läks. Ei käinudki enne minekut toas. Käisin küll korra aida juures, aga ei pannud tähelegi, et vikat alles kase otsas. Kuid miks sa siis ei läinud? Karjapoiss ütles eile, et peremees käskinud nimelt tulla, tahavad vist niitu lõpetada“ . . .

„Äh, ma niisama . . . Ei viitsinud minna, eile alles sai päev läbi vihtuda,“ vastas Madis aigutades, „mõtlesin, et lähen õhtupoole parte vaatama.“

„Ma juba mõtlesin, et haige oled. Nägin öösel unes, et oli pidu ja sina olid kangesti heas tujus, tantsisid ja laulsid ja . . . Õeldakse, unenägu tähendavat just vastupidist, kui unes naerad, saad nutta ja“ . . .

„Tühi ebaususk kõik!“ lõi Madis käega. „Otsi parem süüa, kere on hele, nagu poleks eile ivagi suhu saanud.“

„Oot, las ma viin seale enne pangetäie ette, see kah juba aias jaurab.“

Madis astus tuppa ja istus laua ääre ootama. Kärpsed sumisesid õhus ja tikkusid Madise näole. Ta peletas neid käega vehkides ja nõjatus käsipõsakil laua äärele. Varsti tuli ka Anu ja tõi sahvrist leiba, heeringaid ja haput piima lauale. Kadus siis jälle õue talitama. Madis sõi pikkamisi, aegajalt kärpseid peletades ja mõeldes. Peale söömist jäi veel tükiks ajaks laua ääre istuma. Tõusis viimaks aeglaselt haigutades ja pani toidu kappi. Vaatas siis toas veidi ringi, tõi tagatoast püssi ja hakkas seda puhastama. Laadis kümmekond padrunit, asetask need padrunitaskusse ja viis püssi jälle tahatuppa. Siis ronis jälle lakka. et veel vähe puhata.

Päike oli laskunud juba kaunis madalale, kui Madis, püss õlal, metsa poole kõmpis. Ta oli pastlad jalga pannud ja nartsud hästi hoolikalt jalgade ümber mähkinud, sest metsatihnikus leidus tihti mõni rästik, kellele võis ettevaatamatult peale astuda. Peas oli tal vana kaabulodu, mille kohta raske öelda, mis värvi see olnud ostes. Nüüd oli ta peaaegu mustaks võidunud.

Tihnikusse astudes võttis ta püssi õlalt, et see puuoktesse kinni ei jääks, ja sammus mööda kitsast teerada, mis paiguti näis täiesti kaduvat ja tuli teises kohas jälle selgemini nähtavale. Madis tundis seda teed hästi ja rühkis edasi raba poole, kus põhjatute rabalaugaste ja turbahaudade vahel pesit- sesid pardid. Vahel murdis ta oksa teelt eest, mis takistasid liikumist, sest teed polnud ammugi keegi kasutanud. Mäda- nenud kasetüvel toksis kirju rahn ja palju metsloomi ja linde vilksatas puude vahelt. Madis ei pannud neid tähele, sest ta mõtted viibisid pardijahil. Juba sooja rabahõngu puhus talle vastu, kui ta jõudis tihnikust välja lagedamale rabamaastikule. Pruun soosammal, kanarbik ja lühikesed kidurad kased ja männid ümbritsesid teda, kui ta raba keskpaiga poole sam- mus, kus laugastel pidid pardid asuma. Sammal vajus jala all sügavale alla ja külm, roostekarva vesi leotas jalgu. Paar

korda sulpsatas ta põlvini mädamülkasse, millest tõusid kihisevad soogaasid. Ta ronis puukstest kinni hakates jälle välja ja otsis kindlamat paika mätastelt ja puujuurtelt. Esimesed laukad läikisid kuldsest öhtuse päikesest kullas. Madis rühkis edasi, et veel enne päikesest loojakut päralt jõuda. Päike oligi juba nii madalal, et kadus kaskede varju, kui Madis nägi esimesi parte. Neid oli viis või kuus ja nad tõusid suure käraga rabalaukast lendu. Kõlas pauk ja lendasid suled. Partide hulgast langes üks põõsaste vahele maha. Madis komberdas juure ja toppis ta võidurõõmsalt jahikotti. Laadis püssi uuesti ja astus edasi. Õnn näis hää olevat. Kuid ta oli seda ka ainult alguses. Pardid kokkusid paugust ja tõusid aegsasti eest lendu ja Madisel ei õnnestunud neid tabada. Juba paar korda oli ta asjatult lasknud. Ja kui hakkab halvasti vedama, siis veab. Madis pani tähele, et ta oli mitu korda ühele ja samale kohale sattunud. Ta oli lõpuks eksinud saladuslikkude laugaste vahel, mis läikisid peeglina eha paistel.

Ta kokkus. Nii mõnigi oli olnud päise päeva ajal hädas nende laugaste seas. Üksteisega ühenduses moodustasid nad võrgu, millest raske välja pääseda. Oleks nüüd natukenegi kaugemale näha olnud! Kuid videvik võttis ikka rohkem ja rohkem raba oma hõlma.

Madis astus tüki maad edasi ja ta näis, et laukad jäid kahelepoole kõrvale ja seljatanu, kui nägi enda ees kitsast, umbes meetriajust veenire, mis ühendas laukaid üksteisega ja sulges Madise eest tee. Oleks olnud ta kaldail kindel maa, siis oleks võinud ta'st kas või üie astuda. Siin aga vajusid jalad kaldale lähenedes põlvini porri ja oleks veelgi vajunud, kui neid ei oleks tõmmatud tagasi. Ei olnud põhja nirekese kaldalgi, kuus võis seda olla siis nirekesel endal.

Madisele näis, nagu irtaks see nireke ta võimetuse üle ja viha kihvatas läbi ta hinge. Uuesti tormas ta nirekese kaldale ja vajus puusadeni porisevasse mutta. Tuli väsinuna ja vihasena tagasi, et otsida mujalt väljapääsu teed. Ta pidi tuldud teed mööda tagasi minema, sest mujal sulgesid laukad ta tee, lastes teda asjatult kõverusi teha mööda käärulisi kaldaid. Nad mängisid ringmängu ümber eksinu, kes kobas väljapääsu otsides kuid seotud silmil nende keskel.

Madis istus kõrgemale mättale, et puhata jalgu. Ta tundis, kuidas liikmeisse asus magus roidumus. Mõtted keerlevad tänase juhtumise ümber, nagu sääsed ümber heinaliste tulelõkke. Kuidas see küll juhtus? Paarkümmend aastat ilma eksimata siin käinud ja nüüd korruga eksinud. Anu ütleb halba und näinud, ei tea, kas unenäod tõesti tähendavad midagi?

Madis suikus unne. Väsimus oli enda võrku püüdnud mõttekdi. Ta nägi unes, et soovaim püüdis teda uputada Tagaraba kõige sügavamasse laukasse. Ta tundis enda ümber õõtsuvat, porisevat ja kihisevat massi, millest ta püüdis meeletlikult vabaneda. Ta karjatas ja sööstus künkalt üles ning kuutõbisena astus paar sammu, kuid ei võinud näha, kuhu. Vajus ülepea kihisevasse laukasse, jättes veepinnale hulga mulle ja ringitaolisi laineid, mis kaugesid pikkamisi ning veepind silus end jälle peegelsiledaks.

Pika-Juku kevadveste.

Tänavu saabus kevade kiirelt nagu Balti ekspress. Lumi sulas päikesepaistel nagu vaht ja paari nädalaga oli mätas paljas ja kungas haljas, ning kuldnokkade vilistamine ja lõokese lõõritamine meelitab kõiki välja hallitanud toaseinte vahelt. No see kevade on nüüd küll sihuke kaasakiskuv element või kuidas teda nimetada, et muud kui laula ja ole rõõmus, raamatud kopitavad sahtlinurgas ja harva, kui neid meele tuleb. Sellel võivad olla küll kaunis kahtlased tagajärjed, aga ega kevade lase sellele mõelda. Ja kuidas sa, pimeloom, läbedki raamatute taga istuda, kui väljas lindude laul ühineb konnade krooksumisega ja pall ootab õues kõrvakiilu, ning vesi jões on nii soe, et aurupilved jõe kohal hõljuvad, muud kui ole hea ja hüppa sisse. Mind muidugi meelitab kõige enam just see jõgi ja kui nägin, kuidas poisid ujusid nagu haikalad, siis mõtlesin, et pistan ka vette. Kuid enne katsusin varbaotsaga, kas võib minna, ja et ma kole külmakartja olen, siis pidasin ikka veel külmaks, kuigi vee temperatuur Fahrenheiti järele oli kaunis kõrge. Aga mil viisil siis oma patust keha jahutada, ajab teine päikese käes rasva välja nagu pekitükk praepannil? Viskasin siis oma rätsepasaavutised seljast ja silkasin mööda jõekallast. Tundus tõesti palju jahedam. Kui aga mõne tunni olin sedasi olla saanud, siis läks mu turjapealne nii tuliseks, et päris särtsu lõi nagu saunakeris, kui keegi juhtus vett pritsima. Siis juhtus sarnane lugu, et keegi targa aruga mees lükkas mu kõrgelt kaldalt jõkke karmauhti! Ehmatusega hingasin esmalt sisse paar toopi sogast vett ja vajusin põhja nagu vene kirves. Kui jälle veepinnale tõusin, nägin et kallas on käegakatsutavas kauguses. Kallas oli aga nii järsk ja kivid sellel lahtised ning polnud kusagilt kinni haarata. Viimases hädas ja ahastuses haarasin hammastega lähedalolevast rohututist kinni, kuid siis pääsis suur kivi järsult kaldalt lahti, mille ümber ma olin savi küüntega väljaronimisel ära kraapinud, ning raksatas mulle vastu kolpa, nii, et mul hambad kokku plaksatasid ja rohututi nagu kääridega mätta küljest ära löiksid. Ma arvan, et juu-

resolijad kindlasti märkasid, kuidas mul sädemetevihud, nagu keerutamise juures silmist välja lendasid ja läbi ööbikute segakoori hüüdsin surmahirmus: „Jätke, ärge enam lööge, olen Juhan Poka, Voldemari poeg või nii!”

Siis kiskus käre veevool mind kaasa. Madala kivipõhja vastu kriimustus mu päikesest põlenud selg ja kontide otsast, mis pikemalt väljas olid, pühitati nahk nagu viiliga maha. Aga kui kevade on omale ühe ohvri saanud, ega ta siis seda nii kergesti lahti lasa, sest varsti kuulsin õhnest kõla, mis tekkis minu pea ja veealuse kivi kokkupõrkest. Peale selle ei mäleta ma enam midagi. Lõpuks ärkasin teadvusele sellepeale, et mind veeti ja veeretati kuskil kõva asja peal. Ühtlasi tundsin ka ennast igalt poolt pintvaagenitega kinni mähitud olevat ning mingisugused libedad elukad pugesis mulle igalt poolt riietesse. Siis muutus vesi üsna madalaks ja ma nägin, kuidas kaldal kaks meest elu eest noota vedasid, endil vuntsid kobedad, et nüüd noot kalu täis, annab vedada. Nende üllatus oli aga suur, kui nad mu noodast leidsid ja sama suur oli ka nende pahameel, kui noodas peale minu olid ainult kärnkonnad, kes vaiksetes jõesoppides hulgana kudevad.

Sellest ajast peale ei julge ma enam jõe ligi minna ja soovitan seda teistelegi, olla ettevaatlik tolle Põltsamaa jõega ja kuna viimasel ajal jutud liiguvad, et Põltsamaa jões olla krokodilli nähtud, siis arvan oma hoiatuse mitte liialdatud olevat.

Tervitades Pika-Juku.

Optimist ja pessimist.

E. H.

Inimeste pessimistlikku ellusuhtumist, maailmavaadet, seletatakse sagedasti nende kehaliste defektidega või äparduste ja õnnetustega elus. Optimismi peetakse tervete, elukutses, ametialal, karjääris edasijõudvate, ühesõnaga: õnnelikkude inimeste eesõiguseks. Äratab isegi võõrastust, kui rõugearmidega moonutatud neid, küürakas noormees, ühe jalaga sõjainvaliid või võlgades siplev ärimees on alati naerul näoga, muretu, rõõmus, optimistlik.

Pessimism kirjanduses ei olene mitte vaid kirjanike pahast tahtest ega saa seda arstida manitsustega või kurjustustega. Et kirjanduses peegeldub ajajärgu meeleolu, siis nimetatakse teda õigusega oma ajastu hingeelu baromeetriks. Kui läinud sajandi esimesel veerandil romantikute tõist maailmasure kostis, siis oli see poliitiliselt ja ühiskondlikult tingitud. Selles tuli kuuldavale inimkonna kultuurilisema osa sügav pettumus prantsuse suure revolutsiooni lubadustes.

Ei ole midagi võõrastavamalt, kui teeseldud, võlts optimism kirjanduses. See sarnaneb leinaja naerule või pankrottijäanu laiutajale. Iseasi on usk tulevikku, olgugi olevik ei tea kui tume, iseasi põhjendamatu teesklemine, et küll on tänapäeval kõik asjad suurepäraseks ja inimesed ümber ringi kui sangarite või inglite leegionid!

Aga siiski, kajastades aega südametunnistuse järele võltsimatult, ei tohi kirjanik unustada, et ta pole ainult kajastaja, vaid ka oma lugejate mõjustaja, nende hingeelu kujundaja, nende mentaliteedi suunaja. Ta peab kajastusele omalt poolt midagi juure lisama, oma temperamendi, oma elamuste värvingu, oma usu paremasse tulevikku, (nii palju kui see saavutatav töö ja võitluse abil) oma kogemuste saavutused, lühidalt oma vaimu ja hinge, oma mõistuse ja südame. Ta ei tohi olla oma loomingu ei paanika levitaja ega õhulosside ehitaja. Ta peab nägema tõelisust realistlik silmaga, kujutagu ta seda siis realistina või romantikuna.

Kui aga isiklik elu teeb tema pessimistiks, kui tal on palju võlgu, elu püüab minna allamäge või ametivennad panevad jala taha?

Nõukogude liidus on kirjanik N. Ostrovski. Ta sai tähtsaks seal oma romaani läbi: „Kuidas karastus teras.“ See omaan on tugevasti autobiograafiline ja selles kajastub Ostrovski enese areng esiti poisikesepõlves maailmasõja tagalas, siis noormehena maailmasõjas. Ostrovski võitleb, nagu tema roomani kangelane Paavel Kortšagim Kiievi all, Šitoomiri ja Novgorod-Volnski juures. Lwowi peale tormi joostes saab ta rängasti põrutada.

Ta viiakse seljataha, parandatakse, seatakse jalule. Nüüd töötab ta tagalas, muretseb vilja ning puid, ehitab raudteed, võitleb metsameeste salkadega. Tüüfus viskab tema uuesti maha, aga sellestki pääseb ta eluga ja töötab endise energiaga, nüüd peamiselt partei propagandistina.

Agas siis annavad sõja ning töö tagajärjed end tunda. Ta kaotab käimise võime. Ka teine käsi jääb randmeni võimetuks. Nüüd hangib ta enesele tööd toimetustes, aga ettevalmistus selleks on nõrk. Siis kustub esiti üks silm ja varsti ka teine. Algab igavene öö. Ostrovski võtab juba revolvrigi, aga paneb jälle kõrvale. Ta on võitleja, mitte arg põgeneja. Tema kallal võetakse veel ette mitmesuguseid keerukaid operatsioone, uuritakse põrutatud selgroog läbi — asjata kõik, Ostrovski jääb pimedaks ja jalutuks. Agas siis võtab ta omad jõuriismed kokku ja hakkab raadio kaudu täiendama oma haridust, eriti kirjanduses. Hiljemini hakkab ta erilisele pimedatetahvile kirjutama ja katsetiste tulemuseks on eelpoolnimetatud romaan, mis on põnev algusest lõpuni ja millel ei puudu kirjandus-kunstilised väärtusedki. Puuduvad pikad arutlused, venivad kirjeldused, sündmustik viiakse edasi lühikeste tihedate poltide kaudu. Kuigi tendents ei tungi halasti esile, on teos siiski immutatud läbi ja läbi kommunistlikust ideest. Sest Ostrovski on tuline kommunist.

Romaani suureks väärtuseks tuleb seda lugeda, et seal ei lasta enamlastel aina võidukalt edasi minna. Raskusi ja lüüasaamisi on igal sammul, külm, nälg ja tüüfus teevad elu võitlusrinde läheduses otse koledaks. Mis aga erilist tähelepanu väärib, on autori võte: näidata oma peategelase järkjärgulist karastumist võitluse ja töö raskustes, selle asemel, et anda korraga „terast.“

Meiegi sõja- ning noorsooromaanes tahaksime näha pigemini „terase karastamise“ protsessi kui valmis „terase“ esitamist.

Kui Ostrovski romaani ilmumise puhul autorile anti Lenini ordumärk, siis võeti küll vist arvesse peale teose kirjan-
dusliku väärtuse tema kommunistlikus suunas kasvav ten-
dents kui ka Ostrovski suured teened sõjaväljal ning tagalas.

Mis meid selle romaani juures eriti huvitab, on see, et
inimene, kes läbi ja läbi on sant, on invaliid, on inimese vari,
kellel pole enam mingisuguseid väljavaateid elule, tavalistele
elurõõmudele. — et niisugune inimene suudab enese veel
kokku võtta tööks, et ta võib kirjutada nõnda optimistlikult,
nurisemata maailma korra pärast, muretsemata maailma muret;
et ta suudab julgustada teisigi tööle, elule, võitlusele.

Seletada aitab tema optimismi see, et ta ei tegele ise-
enesega, oma õnnetusega, vaid elab kaasa suure kollektiivi
eluga. Ta kõneleb oma usutlejaga kõige esiti sõjahädaohust
Kauges Idas, siis Nõukogude kirjanikkude kongressist jne.
Mis on selle kõrval tema isiklikud hädad?

Kui meie tahame oma noori hoida pessimismi eest, siis
õpetagem neid kaasa elama kogu rahva elu ja kogu inim-
konna elu. Et nad ei tegeleks liialt iseenesega, rakendagem
nad suurte ülesannete teenistusse.

Oma kooli poisse läbi läätša.

Edgar Laarens. Pikka kasvu, brünett härra. Kannab rinnas XIII lennu lõpumärki. Üldtuntud nime all, nagu „nägestaja“ ja „shotlane.“

Elmine nimi on pärit sellest, et ta kõnes tarvitab sõna „tegeme“ asemel „nägestama.“ Teise nime kohta ei tea midagi kindlat ütelda, kuid kus sooja seal ka tuld, ja nagu teada on shotlased kaunis kõkkuhoidlikud inimesed, kes leides tänavalt paki konnasilma plaastrit, ostavad teisel päeval paari tublisti kitsaid saapaid, et plaastrit ära kasutada.

On tüse tõõmees omal alal ja on loote, et teda ootab helge tulewik. Ka lahkust ja sümpaatiat on temas tubli portsjon ja seepärast lugupeetaw kaasõpilane.

Harald Rebane. Tugewamaid mehi Põltsamaa Tõõstuskooli õpilaskonnas, füüsiliselt muidugi. Kui näiteks paksis tema partneriks juhtud, siis on kindel, et sind läbi kolgitakse ja kui maadluseks läheb, siis wastase abaluud kolksatuvad pikema jututa wastu põrandat. Omab kaunis äkilise meelega kerge käe, mida nii mõnigi omal tupel tunda saanud. Innukas sportlane kõigil aladel, kuid eelistab siiski raskejõustikku. Aktiivne seltskonnategelane ja „parketilõwi“ ning sellepooldest meeldib noortele „õrnempoole“ liikmeile. Lõpuks wõib öelda, et Rebane on lugupeetud ja wastutulelik kaasõpilane.

Ewald Rõõmussaar. Juba tema kujugi sunnib aukartusele, tugew kasv, sportlase keha, nii, et annab esimese pilguga alleedi plaani wälja. Sümpaatse näo ja käitumise pooldest täieline gentleman.

„Pika eluea“ kestel on läbi teinud wäga paljud alad. Nii oli ta esimesel aastal, kui ta sealt metsade riigist Wändrast siia Põltsamaa tõõstuskooli tuli, weendunud puutõõ õpilane. Suwewaheaeg aga oli nähtawasti uued ideed liikuma pannud ja „Karu“ astus rauatõõ osakonda, wõttes omale mottoks: „Tee tõõd praktiliselt, aga mitte teoreetiliselt.“ S. o. ta on praktikant.

Siis oli jälle õpilaste häa tuju eest hoolitseja nimelt, kõõgiwanem, kuid ka sealt wõttis ta ennast lahti ja elab nüüd täiesti oma praktilisele alale. Muide õpilaste poolt tuntud suur naljahammas, nagu need Wändra mehed ikka ja sõbralik ning wastutulelik igal sammul,

Vargad.

Illar Rannaste.

Kulutulena levis külas teade — öösel on sisse murtud Risti-välja talu lauta. Koera vali haukumine ja peremehe ilmumine hirmutanud vargad minema. Peremehe sõnade järele oli neid olnud kaks meest hobuse ja reega. Kohalekutsutud politsei ei leidnud mingit reetvat märki, mis oleks kaasa aidanud varaste avastamisel, reejäljedki kadusid taliteele jõudes.

Kogu külale andis öine varguslugu jutuainet ja tekitas õudu. Lummutisena asus halliseinaliste talumajade vahele hirm. Ta laiutas kogu küla kohal oma tiibu. Ustele muretseti ette suured tabalukud kaitseks „tõrvaste näppude“ vastu. Sagedamini käidi toa ja lauda vahet, vaadati kas „tõrvased näpud“ pole midagi puudutanud. Naergi oli külast kadunud, inimesed olid kuidagi tõsisemaiks muutunud, kardeti nagu üksiteisele otsa vaadata. Luuravalt vaatasid nende silmad, sõna-kehvad olid nende laused, kuidagi sunnitult tulid sõnad üle huulte. Kogu küla lootis peatset varaste tabamist, lootsid, et vabanevad sellest painjalikust, rusuvast tundest.

Õö oli, tuul hulus ja keerutas sahinal lumekübemeid vastu akna klaase. Lagendik aga mattus valgesse lumeliinikusse. Tuisanud taliteelt aga sõitsid talupoole kaks meest hobuse ja reega, sõitsid vaikides, tuisk silus reejäljedki nende taga. Peatusid aidaukse ees, kartlikult vaatasid ringi, oli nagu töö mis ei kannatanud päevavalgust, peremeestki ei kutsutud välja. Keerasid midagi rooste krigisedes luku augus. Kui avanes uks, tuli talu vana korralvur, umbusklikult silmitsedes mehi, haugatas korra ja ruttas siis üles mäele, jättes tähelepanemata lihatüki, mida mehed talle pakkusid. Siin istus ta maha, ulatas koonu ülespoole ja saatis ühe ulve milles oli nagu kutse. Mehed võpatusid oma töö juures. Hirmunult vaatasid ukse poole, mis löödi tugeva hooga kinni ja keerati lukku. Mornilt vaatasid mehed pimedusse, nad tundsid mis neid ootas rõõmuta ja kurb saab olema nende tulevik.

Hommikul kui vargad sammusid raudus kätega, kahe ametniku saatel vallamaja poole, ilmus päike pilverünka tagant nähtavale ja naeratas halliseinalistele talumajadele ja inimestele kes seal elasid. Oli ainult kaks, kes ei tunnud rõõmu hommiku ilust, noruspäi sammusid nad vastu oma tulevikule.

Kuu kroonika.

1. „Tõusev Koit'u“ toimetuse korraldab kirjandite võistluse auhindadega milleks on: 1. Seltskondlik mäng, 2. L. Bauer „Kuriteo küüsis“ ja 3. Tõusev Koit. Kirjandid, mis peavad olema varustatud pääle varjunime ka veel autori õige nimega, tulevad ära anda toimetuse liikmeile hiljemalt 1. juuniks.

2. 5. 6. ja 7. aprillil peeti Põltsamaa tööstuskooli juures eesti „AGA“ instruktori juhatusel keevitamise kursusi. Käsitleti nii elektriga, kui ka atsetüleengaasiga keevitamist ja lõikamist mitmesuguste metallide juures. Selgituseks näidati projektsioonaparaadiga vastavaid pilte. Kuulajaid oli sõitnud osa võtma ka väljastpoolt tööstuskooli ringkonda, nii et rahvast oli õige palju.

3. Ligemal ajal on oodata tööstuskoolis suuremat revolutsiooni valgustuse alal, sest praegune sisseseade on iganenud ja ei seisa enam ajakohasel kõrgusel. Loota on, et tulevikus, kus käiku pannakse veel teine turbiin, ei tarvitse me sugugi häbeneda oma valgustuse pärast.
